

Jak chránit stromy (nejen) ve městě

„s novou legislativou v zádech“

nový stavební zákon a související změny

Veřejná debata Zeleného kruhu

10. 10. 2023

JUDr. RNDr. Jitka Jelínková, Ph.D.

judr.jitka.jelinkova@gmail.com

**Mění se něco na právní úpravě
ochrany stromů (dřevin rostoucích
mimo les)
v zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně
přírody a krajiny?**

**Zatím NE – MŽP ale dílčí změny
připravuje (zejména odvody=poplatky
za dřeviny kácené z důvodu výstavby
tam, kde nebude možné uložit v plném
rozsahu NV)**

Ochrana dřevin rostoucích mimo les
v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (ZOPK)

- tradiční nástroj obecné ochrany přírody a krajiny

- definice *dřeviny rostoucí mimo les* [§ 3 odst. 1 písm. i) ZOPK]:

strom či keř rostoucí jednotlivě i ve skupinách ve volné krajině i v sídelních útvarech na pozemcích mimo lesní půdní fond (podle platného lesního zákona PUPFL = pozemky určené k plnění funkcí lesa)

I jiné zákony můžou „stromy a keře“, resp. veřejnou zeleň chránit ze svých úhlů pohledu, např.:

- vodní zákon, zákon o státní památkové péči, zákon o obcích, resp. zákon o HMP (OZV o ochraně veřejné zeleně, veřejná prostranství)

- **nový stavební zákon: *zelená infrastruktura*** jako součást veřejné infrastruktury (§ 10), pozemky pro výsadbu stromů a další veřejné zeleně ve veřejných prostranstvích (§ 141) a uličních prostranstvích (§ 142) ...

Právní úprava v ZOPK - přehled

- § 7 až 9 ZOPK: Obecná ochrana dřevin rostoucích mimo les
- ochrana přísnější § 46 (památné stromy), § 49 (zvláště chráněné rostliny)
- další zájmy chráněné podle ZOPK:

VKP (např. vodní tok, údolní niva – břehové porosty, dřeviny jako součást registrovaného VKP), **krajinný ráz** (zejména stromořadí), **ZCHŽ**, **volně žijící ptáci aj.**

nutno zvažovat zejména při povolování kácení podle § 8 odst. 1 a vyhodnocování oznámení o zamýšleném kácení podle § 8 odst. 2

- další související ustanovení ZOPK:

kompetence, sankce (§ 87, § 88) a odstranění následků neoprávněných zásahů (§ 86), zákazová ustanovení (§ 66, § 80 odst. 3), kontrola (ČIŽP i vůči jiným orgánům vyjma ústředních - § 80 odst. 1)

- vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění vyhlášky č. 222/2014 Sb. a č. 86/2019 Sb.

Principy právní úpravy ochrany dřevin v ZOPK

1) všechny dřeviny jsou chráněny před poškozováním a ničením

(i ovocné, i „náletové“ apod. - praxe: ořezy, přesekání kořenů atd.)

2) péče o dřeviny je povinností vlastníků

3) ke kácení je zásadně nezbytné **povolení ke kácení (rozhodnutí)** vydané po provedeném **správním řízení, s možností účasti občanských sdružení (spolků)**

tento princip „modifikován“ již novelou č. 225/2017 Sb. spojenou se „starým“ StavZ – orgán ochrany přírody (OOP) vydává závazné stanovisko, na jehož základě kácení formálně povoluje a NV ukládá SÚ v rozhodnutí v územním/společném územním a stavebním řízení (obsahově ale SÚ otázky kácení a NV neposuzuje) – JES a NSZ tento postup přebírá

- povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin

- úlevy z povinnosti získat ke kácení povolení jsou koncipovány jako výjimky (§ 8 odst. 2, 3, 4 ZOPK)

Výjimky z povolovacího principu (§ 8 odst. 2, 3 a 4 ZOPK)

- **kácení na písemné oznámení nejméně 15 dnů předem** (důvody: pěstební důvody, tj. obnova nebo výchovná probírka porostů, zdravotní důvody, údržba břehových porostů, údržba ochranných pásem zařízení elektrizační a plynárenské soustavy, od 1. 1. 2018 též zařízení pro rozvod tepelné energie, od 1. 4. 2017 za účelem zajištění provozuschopnosti žel. dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné dopravy na této dráze)

- **kácení dřevin „se stanovenou velikostí, popř. jinou charakteristikou“**

§ 3 vyhlášky č. 189/2013 Sb.: dřeviny o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí (nejde-li o stromořadí, součást VKP, NV), ovocné dřeviny v zahradách aj.

- **kácení v „krajní nouzi“**

-při zřejmém a bezprostředním ohrožení života či zdraví nebo škod značného rozsahu (*typicky po počasových kalamitách*) – povinnost oznámit do 15 dnů od provedení kácení s doložením skutečností nasvědčujících tomu, že byly splněny podmínky pro tento postup

**Nový stavební zákon
a zákon o jednotném
environmentálním stanovisku**

ovlivní zejména procesní záležitosti

Nová právní úprava = soubor zákonů souvisejících s „rekodifikací stavebního práva“

- **zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon**, ve znění tzv. odkládací novely č. 195/2022 Sb. a tzv. věcné novely č. 152/2023 Sb.
- zákon č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona, ve znění pozdějších předpisů
 - **zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku**
- zákon č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku
- všechny nabývají účinnosti **1. 1. 2024**, ale v **přechodném období od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024** (§ 19 odst. 6 zákona o JES po vzoru **§ 334a odst. 1 nového stavebního zákona /NSZ/**) se nová úprava použije pouze pro **vyhrazenou stavbu uvedenou v příloze č. 3 nového stavebního zákona**, stavbu s ní související a stavbu tvořící s ní soubor staveb (dálnice, dráhy, letiště, vedení energie, výroby energie z OZE atd.)

Jak budou zájmy ŽP chráněny v režimu nového stavebního zákona?

- **vydáváním jednotného environmentálního stanoviska (JES) k zajištění veřejného zájmu na ochraně životního prostředí jako celku a přispění k udržitelnému rozvoji při rozhodování v řízení o povolení záměru podle stavebního zákona nebo navazujícím řízení podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí ("následné řízení")** (§ 1 zákona o JES č. 148/2023 Sb.)
- nový stavební zákon a změnový zákon k němu původně počítaly s integrací většiny kompetencí dotčených orgánů do působnosti státní stavební správy (tj. SÚ jako orgán ochrany přírody, ZPF atd.)
- zákon o JES a jeho změnový zákon nahradil koncepci integrace kompetencí modelem **procesní integrace na úseku ochrany životního prostředí**, tj. **vydáváním jednotného environmentálního stanoviska** (závazného stanoviska podle § 149 SŘ) **namísto správních úkonů stanovených jinými právními předpisy v oblasti ochrany životního prostředí** (rozhodnutí, závazných stanovisek, vyjádření podle „složkových“ zákonů)
- **JES bude vydáváno namísto (až) 26 správních úkonů obsažených v 10 samostatných zákonech – pokud bude JES souhlasné, SÚ „překlopí“ jeho podmínky do svého rozhodnutí o povolení záměru**

Co je závazné stanovisko podle § 149 správního řádu (SŘ)?

- ne správní rozhodnutí, nevydává se ve správním řízení s účastníky!

- tzv. **úkon podle části čtvrté SŘ** (zařazen do části třetí v hlavě Zvláštní ustanovení o některých rozhodnutích - „rozhodnutí podmíněné závazným stanoviskem“)

(1) Závazné stanovisko je úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu. Správní orgány příslušné k vydání závazného stanoviska jsou dotčenými orgány.

(2) Závazné stanovisko obsahuje závaznou část a odůvodnění. V závazné části dotčený orgán uvede řešení otázky, která je předmětem závazného stanoviska, ustanovení zákona, které zmocňuje k jeho vydání a další ustanovení právních předpisů, na kterých je obsah závazné části založen. V odůvodnění uvede důvody, o které se opírá obsah závazné části závazného stanoviska, podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, na kterých je obsah závazné části založen.

Vztah zákona o JES k novému stavebnímu zákonu a zákonu EIA

zákon o JES

§ 2

Jednotné environmentální stanovisko

(1) Jednotným environmentálním stanoviskem je závazné stanovisko k vlivům na životní prostředí u záměru, který podléhá povolení podle stavebního zákona nebo posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „záměr“), které se vydává namísto správních úkonů stanovených jinými právními předpisy v oblasti ochrany životního prostředí¹).

(V poznámce pod čarou uvedeny zákon o geologických pracích, ZOPK, zákon o ochraně ZPF, zákon o lesích, zákon EIA, vodní zákon, zákon o pohřebnictví, zákon o ochraně ovzduší, zákon o prevenci závažných havárií, zákon o odpadech.)

- JES fakultativně **může zahrnout i posouzení vlivů** záměru na životní prostředí podle zákona o EIA
- § 1 odst. 4 zákona o EIA: **záměry podléhající posouzení podle zákona o EIA jsou záměry, které vyžadují vydání JES**
- **Pokud oznamovatel požádá současně s předložením dokumentace o vydání JES, musí být součástí této dokumentace stanovisko podle zákona o EIA**
- **Je tedy na volbě oznamovatele, zda si nejprve opatří závazné stanovisko podle zákona o EIA**
- **Vztah těchto dvou zákonů: § 1 odst. 4 zákona o EIA - při vydávání jednotného env. posouzení musí být součástí dokumentace stanovisko podle zákona o EIA**

Podstata jednotného environmentálního stanoviska (JES)

- § 2 (1): **závazné stanovisko** vydávané příslušným správním orgánem (MZP - § 12, KÚ – 14, ORP - § 15) **namísto správních úkonů stanovených jinými právními předpisy v oblasti ochrany životního prostředí**

- § 18 (1): Příslušný orgán vykonává při vydávání JES působnosti správních orgánů příslušných podle jiných právních předpisů, které se vztahují ke správním úkonům, namísto nichž se vydává jednotné environmentální stanovisko; **je-li takovým správním úkonem rozhodnutí, je toto rozhodnutí součástí výrokové části rozhodnutí v následném řízení. (tj. SÚ ve výrokové části rozhodnutí o povolení záměru podle NSZ povolí na základě JES kácení, uloží NV, povolí druhovou výjimku podle ZOPK apod.)**

- JES budou podléhat i záměry, pro jejichž povolení je z oblasti ochrany ŽP vydáváno pouze jediné vyjádření, závazné stanovisko nebo rozhodnutí

- záměry, které nepodléhají povolení podle NSZ (např. drobné stavby – příloha č. 1 NSZ): klasické řízení o povolení kácení před OÚ se spolky jako možnými účastníky

Správní úkony, namísto nichž se vydává JES

- **změnovým zákonem č. 149/2023 Sb. zakotvena ve složkových zákonech tzv. integrační formule:**

Jedná-li se o záměr vyžadující JES, nevydávají se ... (povolení, závazná stanoviska, vyjádření podle ustanovení příslušného zákona)

+ event. výjimky z ní (které správní úkony zůstávají mimo JES)

Zákon č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku

ČÁST PRVNÍ Změna zákona geologických pracích

ČÁST DRUHÁ Změna zákona o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb.- ZOPK)

ČÁST TŘETÍ Změna zákona o ochraně zemědělského půdního fondu

ČÁST ČTVRTÁ Změna lesního zákona

ČÁST PÁTÁ Změna zákona o posuzování vlivů na životní prostředí

ČÁST ŠESTÁ Změna vodního zákona

ČÁST SEDMÁ Změna zákona o pohřebnictví

ČÁST OSMÁ Změna zákona o správních poplatcích

ČÁST DEVÁTÁ Změna zákona o ochraně ovzduší

ČÁST DESÁTÁ Změna zákona o prevenci závažných havárií

ČÁST JEDENÁCTÁ Změna zákona o odpadech

ČÁST DVANÁCTÁ Změna zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona (tedy zákona č. 284/2021 Sb.)

ČÁST TŘINÁCTÁ Změna zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních

nepůvodních druhů

ČÁST ČTRNÁCTÁ ÚČINNOST

Správní úkony nezahrnované do JES

- ZCHÚ, EVL, PO (zde: společné rozhodnutí OOP [správy NP/AOPK/KÚ] za všechny zájmy chráněné podle ZOPK)
- povolení k nakládání s vodami
- specifické činnosti vázané na jednu složku ŽP – vyjádření KÚ k projektům geologickým prací obsahující rozsáhlejší strojní vrtné práce dle § 6/3 zák. o geol. pracích
- povolení provozního charakteru – integrované povolení, povolení provozu vyjmenovaného stacionárního zdroje atd.

ZOPK: § 83 Řízení ve věcech ochrany přírody

- (8) **Jedná-li se o záměr vyžadující JES, nevydávají se** (integrační formule)
- a) *souhlas se zásahem, který by mohl vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce podle § 4 odst. 2,*
 - b) *uložení zajištění a použití prostředků k zabránění zbytečnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů podle § 5 odst. 3,*
 - c) *stanovení odchylného postupu při ochraně ptáků podle § 5b odst. 1,*
 - d) **povolení ke kácení dřevin podle § 8 odst. 1, včetně uložení náhradní výsadby podle § 9 odst. 1,**
 - e) *povolení výjimky ze zákazu ničit, poškozovat nebo upravovat jeskyně nebo jinak měnit jejich dochovaný stav podle § 10 odst. 2,*
 - f) *souhlas se zásahem do krajinného rázu podle § 12 odst. 2,*
 - g) *souhlas k povolování nebo provádění staveb, změně způsobu využití pozemků, terénním úpravám, změnám vodního režimu pozemků nebo k nakládání s vodami, k použití chemických prostředků a ke změnám druhu pozemku podle § 37 odst. 2, (původně se integrace do JES neměla týkat ani ochr. pásem ZCHÚ)*
 - h) *souhlas s provedením činností a zásahů v ochranném pásmu památného stromu podle 46 odst. 1,*
 - i) *povolení výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 odst. 1 a*
 - j) *souhlas se zřízením nebo zrušením veřejně přístupných účelových komunikací, stezek a pěšin mimo zastavěné území podle § 63 odst. 1.*

Řízení ve věcech ochrany přírody

(9) Pokud se záměr vyžadující jednotné environmentální stanovisko nebo jeho část nachází ve zvláště chráněném území, evropsky významné lokalitě anebo ptačí oblasti, orgán ochrany přírody jej posoudí z hlediska všech zájmů chráněných tímto zákonem ve společném řízení a vydá k němu společné rozhodnutí, které zahrnuje všechny souhlasy, povolení nebo jiná rozhodnutí, závazná stanoviska anebo vyjádření, které by jinak k posuzovanému záměru měly být vydány. Pokud se záměr vyžadující jednotné environmentální stanovisko nebo jeho část nachází na území národního parku, společné rozhodnutí zahrnuje rovněž souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu podle zákona o ochraně zemědělského půdního fondu a rozhodnutí o odnětí nebo omezení lesních pozemků z plnění funkcí lesa nebo vyjádření z hlediska dotčení pozemků určených k plnění funkcí lesa těžbou nevyhrazených nerostů nebo pozemků určených k plnění funkcí lesa o výměře 1 ha a více podle lesního zákona.

Změny ZOPK

§ 76

Obecní úřady

(1) Obecní úřady ve svém správním obvodu, nejde-li o území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací, přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území,

- a) povolují kácení dřevin podle § 8 odst. 1 a*
- b) ukládají náhradní výsadbu podle § 9.*

(2) Odstavec 1 se nepoužije v případě, kdy se o povolení kácení dřevin podle § 8 odst. 1 a uložení náhradní výsadby podle § 9 rozhoduje pro záměr vyžadující jednotné environmentální stanovisko nebo jeho část, které se nacházejí na území chráněné krajinné oblasti, evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.

Změny ZOPK

§ 77a

Působnost krajů a krajských úřadů

...

*(3) Krajské úřady na území přírodních rezervací, přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny v rozsahu působnosti obecních úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody. **Krajské úřady dále na území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny v rozsahu působnosti obecních úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností pro účely povolení záměru vyžadujícího jednotné environmentální stanovisko⁶²⁾ nebo jeho části, které se nacházejí na území evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody.***

Změny ZOPK

§ 78

Působnost Agentury a správ národních parků

...

(6) Agentura na území chráněných krajinných oblastí povoluje kácení dřevin podle § 8 odst. 1 a ukládá náhradní výsadbu podle § 9 pro účely povolení záměru vyžadujícího jednotné environmentální stanovisko⁶²⁾ nebo jeho části, které se nacházejí na území chráněné krajinné oblasti.

**Jak může veřejnost bránit
zbytečnému kácení dřevin**

**a v případě nutnosti kácení
prosazovat přiměřenou náhradní
výsadbu**

Účast veřejnosti v právu životního prostředí - OBECNĚ

- **výkonem základních politických práv** (práva volebního, petičního, shromažďovacího, sdružovacího, svobody projevu a práva na informace - LZPS), práv občanů obce podle zákona o obcích, resp. zákona o hlavním městě Praze (petice, podněty směřující do samostatné působnosti), zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu

- **účastí v konkrétních procesech týkajících se životního prostředí** (územní plánování, posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí /EIA, SEA/, správní řízení)

- **slabší forma účasti**: právo podávat **vyjádření, připomínky**, s nimiž se má rozhodující orgán vypořádat, přihlížet k nim; rovněž právo podávat **podněty k zahájení řízení**, resp. obecněji postupu **z moci úřední, podněty k ochraně před nečinností správního orgánu**

- **silnější forma účasti**: právo podávat **námítky**, o nichž se rozhoduje (např. dotčení vlastníci nemovitostí proti opatření obecné povahy - NSZ u ÚPD vylučuje), **postavení účastníka správního řízení** – s ním v zásadě spojen přístup ke správním soudům (toto právo se přiznává zejména **ekologickým spolkům**)

Účast veřejnosti, zejména spolků ve správních řízeních týkajících se životního prostředí

- **FO brány jako účastníci řízení dosud výjimečně** – problém tzv. přímé dotčenosti na právech (§ 27 odst. 2 SŘ) - redukuje se na dotčenost „sousedů“ na právu vlastnickém, opomíjena dotčenost na dalších majetkových právech (nájemci), na právu na příznivé životní prostředí, ochranu zdraví apod.

- **SPOLKY (účastníci ze zákona, § 27 odst. 3 SŘ):**

- **zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí:**
„dotčená veřejnost“ (3 roky existence, nebo 200 podpisů) v navazujících řízeních u záměrů vyžadujících EIA

- **ZOPK:** § 70 odst. 2 a 3: do novely č. 225/2017 Sb. účast ve všech řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy přírody a krajiny – tedy význam průřezový: řízení před SÚ i u ne-EIA záměrů

- **vodní zákon č. 254/2001 Sb.**

- **zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci**

Účast veřejnosti v právu životního prostředí

prakticky:

- *většina lidí* (z té menšiny, která se o věci ŽP „pozitivně“ zajímá) *se velmi málo orientuje v právu a veřejné správě*, neumí či se obává podat i obyčejný podnět nebo se bránit proti nezákonnému neposkytnutí informace, natož aby uměli (především jako ekologické spolky), resp. měli čas a energii na sledování a zapojení se do přípravy územně plánovací dokumentace, procesů EIA/SEA, účast ve správních řízeních a měli prostředky na správní žaloby, kasační stížnosti, ústavní stížnosti x cynismus správních orgánů, které např. místním občanům bránícím se kontroverzní stavbě, co zhorší jejich ŽP, pohodu bydlení atd., píší „*při projednání územního plánu jste nevznesli námitky, připomínky*“!

- většinová média včetně politických představitelů líčí ekologické spolky (příp. aktivní jednotlivce) negativně, nezřídka jako ty, co obstruují, blokují stavby dálnic, rychlostních silnic, obchvatů atd., někdy dokonce jako „vyděrače“ investorů (realita: naprosto ojedinělé případy), procesy EIA a další úřední procesy líčí jako nutné zdržující zlo, formality x existující data tomu naprosto nenasvědčují

např. v období 1.1.2016 – 29.2.2020 bylo u 15 stavebních odborů na území HMP zahájeno 49 503 stavebních řízení, námitka podjatosti byla uplatněna 121krát (0,24%) zdroj: Nováková J., Nováková B.: Správní právo 2/2022

Jak bránit zbytečnému kácení stromů a prosazovat přiměřenou náhradní výsadbu

A) co může občan (jednotlivec):

- žádat o informace podle informačních zákonů
- podat podnět k zahájení řízení z moci úřední podle § 42 správního řádu

B) co může ekologický spolek:

právní nástroje zůstávají v režimu JES a NSZ v principu shodné, i když jejich efektivní použití (zejména účast spolku v řízení) vyžaduje znalosti správněprávních nuancí

- využít práv podle § 70 odst. 2 a 3 ZOPK žádat o informování o specifikovaných zásazích a zahajovaných řízeních a hlásit se jako účastník do řízení – nejen řízení podle ZOPK, ale i řízení podle NSZ, kde bude SÚ povolovat kácení či výjimku ze zákazů u památných stromů či ZCHD na základě JES

- využít práv „dotčené veřejnosti“ účastnit se navazujících řízení podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)

Jak bránit zbytečnému kácení stromů a prosazovat přiměřenou náhradní výsadbu

nejdůležitější a zároveň nejběžnější právní nástroje:

- **žádost o informace** podle zákona č. 128/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí (podle známějšího zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu, se postupuje, nejde-li o informace o ŽP):

Bylo povoleno kácení? Chci kopii pravomocného rozhodnutí.

- **podnět k zahájení řízení z moci úřední podle § 42 správního řádu:**

K prošetření zákonnosti pokácení stromu XY, uložení pokuty a opatření k nápravě za poškození dřevin XY ořezem, přesekáním kořenů atd., žádám o informování o sdělení výsledku šetření do 30 dnů (lze obyčejným e-mailem)

- *věcně a místně specifikovaná, každý rok obnovovaná*

žádost spolku podle § 70 odst. 2 ZOPK o informování o zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních a následně podle § 70 odst. 3 oznámení účasti spolku v řízení do 8 dnů od sdělení informace o zahájení řízení

Účast občanů (spolků) podle § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny

nejde-li o záměry podléhající EIA,
klíčové ustanovené pro účast spolků

§ 70

Účast občanů (odst. 2 nezměněn, odst. 3 – změny od 1. 1. 2018 a od 1. 1. 2024)

(2) *Občanské sdružení nebo jeho organizační jednotka, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny (dále jen "občanské sdružení"), je oprávněno, pokud má právní subjektivitu, požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby bylo předem informováno o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona, s výjimkou řízení navazujících na posuzování vlivů na životní prostředí podle § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Tato žádost je platná jeden rok ode dne jejího podání, lze ji podávat opakovaně. Musí být věcně a místně specifikována.*

(3) *Občanské sdružení je oprávněno za podmínek a v případech podle odstavce 2 účastnit se ~~správního řízení~~ řízení podle tohoto zákona (zúžení novelou č. 225/2017 Sb.) nebo řízení podle jiného právního předpisu, pokud se v něm rozhoduje na základě jednotného environmentálního stanoviska vydávaného namísto povolení kácení dřevin podle § 8 odst. 1 nebo výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 odst. 1 (novela s JES), pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů ode dne, kdy mu bylo příslušným správním orgánem zahájení řízení oznámeno; v tomto případě má postavení účastníka řízení. Dnem sdělení informace o zahájení řízení se rozumí den doručení jejího písemného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup.*

Podmínky „předchozí informovanosti“ a případné účasti spolků ve správních řízeních (§ 70 odst. 2 a 3 ZOPK)

- hlavním posláním občanského sdružení (spolku) je podle stanov ochrana přírody a krajiny
- občanské sdružení (spolek) nebo jeho organizační jednotka má právní subjektivitu
- **při zamýšleném zásahu/zahajovaném správním řízení mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle zákona č. 114/1992 Sb. (pravidelně dotčeny v řízeních podle stavebního zákona – starého i nového)**
- **od 1. 1. 2018 (novela č. 225/2017 Sb.) právo žádat informace podle § 70 odst. 2 zůstalo zachováno, ale právo účasti v řízeních podle § 70 odst. 3 významně zúženo jen na „řízení podle tohoto zákona“, tj. ZOPK – důsledkem spory, zda spolek může být účastník alespoň tehdy, pokud SÚ na základě závazného stanoviska OOP povoluje kácení či výjimku ZCHD (MŽP: ano x MMR: ne – rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4 As 33/2023-26 ze dne 23. 6. 2023: ANO!)**

Práva spolků podle § 70 odst. 2 ZOPK

**žádat o informování o všech
zamýšlených zásazích a
zahajovaných správních řízeních, při
nichž mohou být dotčeny zájmy
ochrany přírody a krajiny chráněné
podle ZOPK**

Práva spolků podle § 70 odst. 2 ZOPK

- nejde jen o zahajovaná řízení, ale i o zamýšlené zásahy:

např. oznámení o zamýšleném kácení dřevin z některého z oznamovacích důvodů podle § 8 odst. 2 ZOPK

a záměry, k nimž orgán ochrany přírody (nově orgán JES) bude vydávat závazné stanovisko

- právo žádat o informování je vůči všem správním orgánům, nejen OOP, ale např. i SÚ, tedy lze žádat o informování:

a) o zamýšlených zásazích, při nichž mohou být dotčeny zájmy chráněné ZOPK, tj. např. že OOP bude vydávat ZS podle § 8 odst. 6 ZOPK (dnešní právní úprava - srov. výklad MŽP v Metodické instrukci k dřevinám, Věstník 3/2022) nebo jiný správní akt podle ZOPK formou závazného stanoviska podle § 149 správního řádu; nově: orgán JES

b) o zahajovaných řízeních podle stavebního zákona, neboť když stavební záměr např. vyžaduje kácení dřevin, nepochybně již proto v něm mohou být (jsou) dotčeny zájmy chráněné ZOPK

Spory o rozsah práv spolků podle § 70 odst. 2 ZOPK ve vztahu k závazným stanoviskům OOP (nově: JES)

- **Kdy?** stanovisko legislativního odboru MŽP č.j. 67069/ENV/07, 3720/410/07 ze dne 8. října 2007 hovoří o právu spolku být informován *„na počátku řízení o vydání ZS, nejlépe bezodkladně poté, co se OOP o zamýšleném zásahu doví“*

- o **rozsahu informování** stanovisko LO MŽP nehovoří

(ze základ. zásad /nejen/ činnosti spr. orgánů by měl vyplývat rozsah informování takový, aby se spolek mohl rozhodnout, zda jej záměr „zajímá“ - to je i v zájmu OOP, aby jej spolek zbytečně nezatěžoval např. plošnými žádostmi o informace)

- **může spolek dopředu žádat o zaslání kopie ZS, jeho podkladů apod.?**

Klasická nauka k informačním zákonům říká, že nelze žádat dopředu (o neexistující informaci), tak vyznívá i stanovisko LO MŽP, které zmiňuje zákon č. 123/1998 Sb. v případě již vydaného ZS.

Spory o rozsah práv spolků podle § 70 odst. 2 ZOPK ve vztahu k závazným stanoviskům OOP (nově: JES)

- **Může spolek ovlivnit podobu ZS (JES), když se nevydává ve správním řízení?**

- **Je/může být za určitých okolností spolek osobou dotčenou vydáním ZS? (srov. práva dotčených osob vyvozená judikaturou z § 4 odst. 3 a 4 SŘ, seznámit se s podklady před vydáním ZS, účastnit se místního šetření)**

Stanovisko LO MŽP z roku 2007 říká, že „každý může orgánu OP zaslat své vyjádření k zásahu, OOP tím není vázán, nemusí se s ním nijak vypořádávat, ale vyjádření spolku může přispět ke zjištění skutečného stavu věci a být přínosem pro řádné posouzení případu“.

V praxi ovšem spolky většinou nemají kapacitu snažit se ovlivnit již podobu ZS

– seznamují se s nimi a vyjadřují se k nim, až když jsou vydaná – buď jako účastníci řízení před SÚ (leckdy je napadají až v odvolání proti rozhodnutí ve věci samé), nebo je z pozice kohokoli napadají podnětem k přezkumu pro nezákonnost

- **k přezkumu zákonnosti a věcné správnosti ZS postupy podle § 149 odst. 7 a 8 SŘ viz dále**

Práva spolků podle § 70 odst. 3 ZOPK

účastnit se řízení

- vývoj právní úpravy, spory,
judikatura**

Novela StavZ č. 183/2006 Sb. a ZOPK (zákon č. 225/2017 Sb. s účinností od 1. 1. 2018)

- zcela zásadní změna § 70 odst. 3 ZOPK:

- slova „*správního řízení*“ (tj. *správního řízení*, při němž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona) změněna na slova „*řízení podle tohoto zákona*“

- od 1. 1. 2018 ztratily ekologické spolky právo účastnit se všech řízení, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona (např. před stavebními úřady, báňskými úřady, orgány státní správy lesů, státní památkové péče atd.), nejde-li o navazující řízení na EIA – **zůstalo pouze právo účasti v řízeních podle ZOPK**

navíc pokud jde o stavební záměry, podle ZOPK samostatná řízení již většinou neprobíhají – orgány ochrany přírody jen vydávají závazná stanoviska a SÚ na jejich základě povoluje kácení a ukládá NV či povoluje výjimku z ochrany ZCHD

Práva spolků účastnit se řízení před SÚ (nejde-li o navazující řízení podle zákona EIA), pokud SÚ povoluje (kácení, výjimku ZCHD) na základě ZS OOP? stav po novele 225/2017 Sb.

Sdělení sekce státní správy MŽP k metodické pomůcce vydané MMR pro SÚ (Věstník MŽP 6/2021):

- ZOPK spadá do gesce MŽP

- Musí být zachováno právo ekologických spolků účastnit se za splnění podmínek vyplývajících z § 70 odst. 3 ZOPK v rozsahu řešení otázek dotýkajících se ochrany přírody a krajiny, tj. otázek souvisejících s povolením kácení dřevin a povolením výjimek ze zákazů na ochranu ZCHD, také řízení vedených stavebním úřadem.

- rozsudek NSS č.j. 4 As 33/2023- 26 ze dne 23. 6. 2023 (vyhověno kasační stížnosti spolku!):

Nejvyšší správní soud uzavírá, že „řízením podle tohoto zákona“ ve smyslu § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny je též řízení o umístění stavby vedené stavebním úřadem, v němž se má postupovat podle § 8 odst. 6 nebo § 56 odst. 6 zákona o ochraně přírody a krajiny.

specifičnost ZS OOP jako podkladu pro povolení kácení potvrzena!

Způsob informování spolků o zahájení řízení!

- „starý“ spor o výklad poslední věty § 70 odst. 3 ZOPK doplněné s účinností od 1. 1. 2007 změnovým zákonem k tehdy novému stavebnímu zákonu (DZ: *aby občanská sdružení nemusela být informována dříve, tedy jiným úkonem než účastníci řízení*)

Dnem sdělení informace o zahájení řízení se rozumí den doručení jejího písemného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup.

- správní soudy včetně **NSS (1 As 269/2021 z 30. 11. 2022)** v nedávné době opakovaně potvrdily výklad **NSS 6 As 38/2013 z 23. 10. 2013**:

*Ustanovení § 70 nezakládá samo o sobě oprávnění pro správní orgán, aby ekologickému spolku doručoval oznámení o zahájení řízení veřejnou vyhláškou, resp. aby libovolně volil mezi **individuálním doručením** jeho písemného vyhotovení nebo doručením veřejnou vyhláškou, jako by šlo o rovnocenné alternativy na výběr. Toto ustanovení pouze pro oba způsoby doručování upřesňuje, který den se považuje za den sdělení informace o zahájení řízení. **Možnost doručovat takové oznámení veřejnou vyhláškou se musí pro dané řízení opírat o jiný právní předpis (např. § 87 odst. 1 věta druhá stavebního zákona z roku 2006 ve znění účinném do 31.12.2012, nebo § 144 odst. 2 správního řádu z roku 2004, který upravuje zahájení řízení s velkým počtem účastníků).***

**Práva ekologických spolků
účastnit se řízení
podle nového stavebního zákona**

řízení o povolení záměru

§ 182 Účastníci řízení

...

e) osoby, o kterých tak stanoví jiný zákon

návrh změnového zákona k zákonu o JEP (zákon o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí – původní název) ve znění předloženém do připomínkového řízení dne 7. 4. 2022

- ZOPK se mění takto: V § 70 odst. 3 se za slova „účastnit se“ vkládá slovo „správního“ a slova „podle tohoto zákona“ se zrušují. (tj. návrat k původní vazbě odst. 3 na odst. 2 § 70 = řízení, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona /před jakýmkoli správním orgánem, tj. typicky stavebním úřadem/)

X

návrh změnového zákona k zákonu o JES (sněmovní tisk 329) již změnu § 70 odst. 3 ZOPK neobsahoval

Práva spolků účastnit se řízení na základě § 70 odst. 3 ZOPK
(účast v navazujících řízeních podle zákona EIA je zvláštní úprava)

- pozměňovací návrh přijatý Poslaneckou sněmovnou 24. 3. 2023

§ 70

Účast občanů

(3) Občanské sdružení je oprávněno za podmínek a v případech podle odstavce 2 účastnit se řízení podle tohoto zákona (zúžení ze všech řízení, v nichž mohou být dotčeny zájmy podle ZOPK, novelou č. 225/2017 Sb.) nebo řízení podle jiného právního předpisu, pokud se v něm rozhoduje na základě jednotného environmentálního stanoviska vydávaného namísto povolení kácení dřevin podle § 8 odst. 1 nebo výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 odst. 1, pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů ode dne, kdy mu bylo příslušným správním orgánem zahájení řízení oznámeno; v tomto případě má postavení účastníka řízení.³⁵⁾ Dnem sdělení informace o zahájení řízení se rozumí den doručení jejího písemného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Práva spolků účastnit se řízení na základě § 70 odst. 3 ZOPK
(účast v navazujících řízeních podle zákona EIA je zvláštní úprava)

- pozměňovací návrh přijatý Poslaneckou sněmovnou 24. 3. 2023

Odůvodnění:

... usiluje o zajištění účasti veřejnosti v řízeních, v nichž je rozhodováno současně o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les a/nebo o povolení výjimky ze zákazů na ochranu památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, tedy o takových otázkách, o kterých je vydáváno správní rozhodnutí zakotvené v zákoně o ochraně přírody a krajiny, nicméně v případech, kdy je procesně z režimu tohoto zákona vyčleněno a tyto otázky jsou posuzovány v rámci jednotného environmentálního stanoviska a rozhodnuty stavebním úřadem ...

Práva spolků účastnit se řízení podle NSZ - sporné otázky

- proč ne právo účasti spolků ve všech případech, kdy se JES vydává namísto rozhodnutí podle ZOPK? (např. stanovení odchylného postupu při ochraně ptáků podle § 5b odst. 1 ZOPK) (srov. také rozsudek NSS č.j. 4 As 33/2023-26 ze dne 23. 6. 2023, který za řízení podle ZOPK označil řízení *o umístění stavby vedené stavebním úřadem, v němž se má postupovat podle § 8 odst. 6 nebo § 56 odst. 6 zákona o ochraně přírody a krajiny*)

- pokud spolek jako účastník řízení o povolení stavebního záměru z titulu povolování dřevin rostoucích mimo les nebo druhových výjimek (na základě JES) [§ 182 písm. e) NSZ ve spojení s § 70 odst. 3 ZOPK] uplatní i **námítky k ochraně VKP, krajinného rázu, ÚSES apod.**, mohou správní orgány k takovým námítkám nepřihlížet (věcně je nevypořádat)?

§ 190 odst. 3 NSZ: *účastník řízení podle § 182 písm. e) může uplatňovat námítky pouze v rozsahu, v jakém se projednáváný záměr dotýká zájmů chráněných jiným právním předpisem, který zakládá jeho účastenství v řízení podle tohoto zákona*

- dále: rozlišování zákonnosti a věcné správnosti (hranice může být „tenká“): zabývat se zákonností musí správní orgány vždy z úřední povinnosti

Přímé žaloby spolků

**tam, kde jim právní úprava
nepřiznává právo účastnit se řízení
před správními orgány**

Přímé žaloby spolků jako neúčastníků řízení (judikatura se vyvíjí od novely č. 225/2017 Sb.)

- podle § 65 odst. 1 s.ř.s. se může žalobou domáhat zrušení rozhodnutí každý, kdo tvrdí, že byl rozhodnutím zkrácen na svých právech – i pokud mu právní úprava upřela být účastníkem řízení před správním orgánem

- to zmiňuje i **nález Pl. ÚS 22/17 ze dne 26. 1. 2021**, který nejtěsnější většinou (8 proti 7) zamítl návrh skupiny senátorů na návrat § 70 odst. 3 ZOPK do znění před novelou č. 225/2017 Sb.

- spolek (typicky „zavedený místní spolek“) musí tvrdit, že byl rozhodnutím zkrácen na svých právech, tj. právech občanů, kteří je prostřednictvím spolku hájí (*právo na příznivé žp, práva a právem chráněné zájmy související s ochranou přírody a krajiny*)

- judikatura (sřs neupravuje): *žaloba proti prvostupňovému rozhodnutí* (rozhodnutím o odvolání jiné osoby není neúčastník řízení dotčen)

- *lhůta pro podání žaloby plyne od seznámení se s prvostupňovým rozhodnutím* (byť třeba prostřednictvím rozhodnutí o odvolání)

Přímá žaloba spolku jako neúčastníka řízení před SÚ (stav po novele č. 225/2017 Sb.) - rozsah námitek uplatnitelných spolkem

rozsudek NSS č.j. 1 As 21/2023-84 ze dne 27. 4. 2023:

úspěch kasační stížnosti spolku proti rozsudku MS v Praze, který se zabýval jen námitkou zásahu stavby v přírodním parku do krajinného rázu, nikoli též námitkou nesouladu s územním plánem

Spolky založené za účelem ochrany přírody a krajiny se mohou dovolávat obecně práva na příznivé životní prostředí tak, jak jej vymezuje čl. 35 Listiny. Nikoliv tedy pouze podle zákona o ochraně přírody a krajiny, ale také podle jiných právních předpisů, provádějících citovaný článek.

Jestliže podle stanov hlavní činnost spolku spočívá v ochraně přírody, krajiny a životního prostředí, včetně neurbanizovaných ploch v lokalitě Přírodního parku XY, pak spolek může věcně uplatňovat žalobní body vztahující se k záměrům či jiným zásahům ve zmíněném přírodním parku, které by mohly mít vliv na toto území. Městský soud pochybil, pokud věcně neprojednal žalobní body týkající se souladu záměru s územním plánem, rozporu s obecnými požadavky na umístění staveb, které jsou stanoveny v pražských stavebních předpisech, a nezákonnost závazného stanoviska orgánu územního plánování.

Přezkum JES

**jako závazného stanoviska, proti
jehož obsahu směřuje odvolání proti
rozhodnutí – zákonnost a věcná
správnost**

(§ 149 odst. 7 SŘ),

**a v přezkumném řízení pro
nezákonnost**

(§ 149 odst. 8 SŘ, § 179a NSZ)

Přezkum případného vyjádření správního orgánu příslušného podle jiného právního předpisu (tj. jehož správní úkon se nahrazuje JESem)

tj. např. vyjádření OÚ ke kácení a NV jako podkladu pro JES vydávané ORP či KÚ

vyloučen

(podle § 4 odst. 4 zákona o JES se § 156 odst. 2 SŘ se nepoužije)

Závazná stanoviska dotčených orgánů v režimu NSZ

**JES jako součást koordinovaného
závazného stanoviska**

**Fikce souhlasného ZS (JES – jeho
částí) - náprava**

JES jako závazné stanovisko podle § 149 SR

na vydávání JES (a další související otázky) se bude vztahovat několik úrovní právních předpisů:

- zákon o JES

- v případě záměrů podléhajících posouzení vlivů na životní prostředí (EIA), u nichž oznamovatel požádal o vydání JES, **zákon o posuzování vlivů a zákon o JES**, přičemž podle § 1 odst. 4 zákona o posuzování vlivů „stanoví-li zákon EIA něco jiného než zákon o JES, postupuje se podle zákona EIA“

- **nový stavební zákon č. 283/2021 Sb.** (dále „NSZ“), ve znění novely přijaté zároveň s JES, zejména **§ 176** Koordinované vyjádření a **koordinované závazné stanovisko** (a výjimky z povinnosti ORP vydat KZS) **§ 178** **Lhůta pro vydání včetně fikce a výjimek z ní, § 179** **Nové vyjádření a závazné stanovisko dotčeného orgánu** (náprava fikce nadřízeným správním orgánem)

- **obecná úprava ve správním řádu**, zejména přezkum zákonnosti i věcné správnosti JES (ZS) v rámci odvolacího řízení (§ 149 odst. 7) a přezkumné řízení vůči nezákonnému ZS (JES) (§ 149 odst. 8)

Fikce souhlasného ZS a výjimky z ní podle NSZ

§ 178

Lhůta pro vydání

...

(3) Nevydá-li dotčený orgán vyjádření nebo závazné stanovisko ve lhůtě pro jeho vydání, považuje se za souhlasné a bez podmínek.

§ 5 zákona o JES

Lhůty

(1) Příslušný orgán je povinen vydat jednotné environmentální stanovisko bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 60 dnů ode dne podání úplné žádosti. Je-li příslušným orgánem obecní úřad obce s rozšířenou působností, je povinen vydat jednotné environmentální stanovisko nejpozději ve lhůtě pro vydání koordinovaného závazného stanoviska podle stavebního zákona. (NSZ § 178: 30 dnů + prodloužení až o 30 dnů)

(2) Lhůtu pro vydání jednotného environmentálního stanoviska může příslušný orgán usnesením prodloužit nejvýše o 30 dní, je-li s ohledem na okolnosti záměru nezbytné obstarat další podklady, provést ohledání na místě nebo jedná-li se o zvlášť složitý případ. Toto usnesení příslušný orgán pouze poznamená do spisu a o prodloužení lhůty vyrozumí žadatele.

(3) Doručením výzvy k odstranění vad žádosti podle § 3 odst. 3 se běh lhůty přerušuje; lhůta pro vydání jednotného environmentálního stanoviska běží znovu (tj. celá) ode dne doručení úplné žádosti příslušnému orgánu.

Fikce souhlasného ZS a výjimky z ní podle NSZ

§ 178

(4) Ustanovení odstavce 3 se nepoužije na

a) závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí,

b) jednotné environmentální stanovisko vydané podle zákona o jednotném environmentálním stanovisku namísto závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí nebo správního úkonu orgánu ochrany přírody podle zákona o ochraně přírody a krajiny, kterým se

1. posuzuje splnění podmínek pro stanovení odchýlného postupu při ochraně ptáků,
2. vyslovuje souhlas k zásahům, které by mohly vést k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropského stanoviště nebo stanoviště evropsky významných druhů,
3. uděluje souhlas k činnostem v ptačích oblastech,
4. posuzuje splnění podmínek pro povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropské unie,
5. uděluje souhlas k činnostem vymezeným v bližších ochranných podmínkách zvláště chráněných území, která byla vyhlášena k zajištění udržení příznivého stavu evropských stanovišť nebo stanovišť evropsky významných druhů, které jsou předmětem ochrany evropsky významných lokalit.

Případná fikce JES v části vydávané namísto povolení ke kácení?

- § 178 odst. 4 NSZ (stejně jako § 4 odst. 12 StavZ č. 183/2006 Sb., ve znění zákona č. 403/2020 Sb.) neuvádí, že se fikce nepoužije také na JES vydávané namísto povolení ke kácení dřevin podle § 8 odst. 1 ZOPK, včetně uložení náhradní výsadby podle § 9 odst. 1 ZOPK, ovšem stále platí argumentace, že povolení ke kácení je konstitutivní rozhodnutí (nikoli souhlas ke stavebnímu záměru)

- podle § 18 odst. 1 zákona o JES platí, že **je-li nahrazovaným správním úkonem rozhodnutí, je toto rozhodnutí součástí výrokové části rozhodnutí v následném řízení - povolení ke kácení vydané SÚ (jako součást výrokové části rozhodnutí o povolení záměru) odůvodněné fikcí by podle názoru autorky prezentace bylo nezákonné**

- každé rozhodnutí musí být odůvodněné (§ 68 odst. 3 SŘ)

- SÚ nemůže sám vyhodnotit funkční a estetický význam dřevin, provést správně uvážení o existenci závažného důvodu pro povolení ke kácení, a úvahu o přiměřené NV, jak požaduje § 8 odst. 1 a § 9 odst. 1 a 3 ZOPK

Náprava fikce podle NSZ

§ 179

Nové vyjádření, koordinované vyjádření a závazné stanovisko dotčeného orgánu

(1) Nebyly-li v případě uvedeném v § 178 odst. 3 splněny předpoklady pro vydání souhlasného vyjádření, koordinovaného vyjádření nebo závazného stanoviska bez podmínek, vydá nadřízený správní orgán nové vyjádření, koordinované vyjádření nebo závazné stanovisko, kterým se vyjádření, koordinované vyjádření nebo závazné stanovisko ruší.

(2) Nové vyjádření, koordinované vyjádření nebo závazné stanovisko **lze vydat do vydání 6 měsíců ode dne právní moci rozhodnutí**, pro které bylo vyjádření, koordinované vyjádření nebo závazné stanovisko podkladem.

§ 4 odst. 10 platného StavZ: *do 6 měsíců od PM rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno* – DZ k § 179 odst. 2 NSZ v původním znění uváděla, že jde o obdobný princip, jaký je zakotven v platném StavZ = což zjevně neodpovídalo skutečnosti – změnila novela NSZ přijatá spolu s

JES

Novela NSZ přijatá zároveň s JES

§ 179a

Přezkum závazného stanoviska v přezkumném řízení

Zahájit přezkumné řízení, jehož předmětem je závazné stanovisko sloužící jako podklad pro řízení podle tohoto zákona, lze do 6 měsíců od právní moci rozhodnutí, jehož bylo závazné stanovisko podkladem. Závazné stanovisko nelze v přezkumném řízení zrušit nebo změnit po uplynutí 9 měsíců od právní moci rozhodnutí, jehož bylo závazné stanovisko podkladem.

Zvláštní úprava proti § 149 odst. 8 správního řádu:

Nezákonné závazné stanovisko lze zrušit nebo změnit v přezkumném řízení, k němuž je příslušný nadřízený správní orgán správního orgánu, který vydal závazné stanovisko. Přezkumné řízení lze zahájit do 1 roku od právní moci rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno; závazné stanovisko nelze v přezkumném řízení zrušit nebo změnit po uplynutí 15 měsíců od právní moci rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno.